

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 02.11.1988, sp. zn. 1 Tzf 5/88, ECLI:CZ:NS:1988:1.TZF.5.1988.1

Číslo: 51/1989

Právní věta: Neoprávněný převod majetku v socialistickém vlastnictví do majetku církve bez poskytnutí protihodnoty nemůže být trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák., neboť tímto převodem není zvýhodněna socialistická organizace, a pachatel tedy nemůže jednat v úmyslu předpokládaném v citovaném ustanovení. Takové jednání naplňuje znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 02.11.1988

Spisová značka: 1 Tzf 5/88

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky

Předpisy: 140/1961 Sb. § 127 odst. 1
§ 132

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 51

Neoprávněný převod majetku v socialistickém vlastnictví do majetku církve bez poskytnutí protihodnoty nemůže být trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák., neboť tímto převodem není zvýhodněna socialistická organizace, a pachatel tedy nemůže jednat v úmyslu předpokládaném v citovaném ustanovení. Takové jednání naplňuje znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR z 2. 11. 1988 sp. zn. [1 Tzf 5/88.](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSSR, Nejvyšší soud ČSSR zrušil v části týkající se obvinění F. Z. rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 12. 2. 1988 sp. zn. 5 To 29/87 a rozsudek krajského soudu v Hradci Králové z 13. 11. 1987 sp. zn. 1 T 19/86 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 11. 1987 sp. zn. 1 T 19/86 byl obviněný F. Z. uznán vinným trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák. a trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), odst. 4 tr. zák.

Z podnětu podaných odvolání Nejvyšší soud České socialistické republiky svým rozsudkem z 12. 2. 1988 sp. zn. 5 To 29/87 napadené rozhodnutí krajského soudu v Hradci Králové v celém rozsahu zrušil a uznal obv. F. Z. znovu vinným trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák. a též trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. c) tr. zák. Za to obviněnému uložil nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 8 roků, pro jehož výkon jej zařadil do první nápravně výchovné skupiny, a dále mu uložil trest peněžitý s náhradním trestem odnětí svobody a trest zákazu činnosti. Poškozený Okresní podnik služeb v Rychnově nad Kněžnou (dále OPS) stejně jako poškozené JZD Orlice v Týništi nad Orlicí byly odkázány se svými nároky na náhradu škody podle § 229 odst. 1 tr. ř. na řízení ve věcech občanskoprávních.

Trestná činnost obv. F. Z. záležela předně v tom, že od r. 1978 do 31. 3. 1983 ve funkci vedoucího sdružené stavební provozovny OPS v Rychnově nad Kněžnou a od dubna 1983 do 30. srpna 1983 ve funkci vedoucího provozu stavební údržby JZD Orlice v Týništi nad Orlicí nechal v souvislosti s opravami střech, prováděnými uvedenými organizacemi, účtovat hliníkový plech o síle 0,8 mm namísto skutečně odběratelům dodaného plechu o síle 0,63 mm a vytvořil tím materiálovou rezervu hliníkového plechu u OPS v Rychnově nad Kněžnou o váze nejméně 12 610,60 kg a u JZD Orlice v Týništi nad Orlicí nejméně o váze 134,64 kg v celkové hodnotě 484 319,- Kčs, jejíž část v množství 1738 kg a o hodnotě 66 044,- Kčs dodal neoprávněně zdarma na pokrytí střech kostelů v Ostrově u Macochy a ve Vápenném Podole.

Další trestná činnost, kterou obviněný F. Z. spáchal ke škodě OPS v Rychnově nad Kněžnou, záležela v rozkrádání hliníkového plechu z této rezervy, výrobků z něho a dalších klempířských prvků v celkovém množství 3965,7 kg a hodnotě 152 192,20 Kčs. Konečně záležela v rozkrádání klempířských materiálů z mědi, zinku a mosazi, výrobků z těchto barevných kovů, spojovacího materiálu a nářadí v celkové hodnotě 71 950,- Kčs.

Proti tomuto rozsudku Nejvyššího soudu ČSR podal generální prokurátor ČSSR ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. v neprospěch obv. F. Z. stížnost pro porušení zákona. Vytkl v ní nesprávné hodnocení neúplného převodu částí materiálové rezervy plechu o váze 1738 kg a v hodnotě 66 044,- Kčs na pokrytí střech kostelů v Ostrově u Macochy a ve Vápenném Podole, pokud v něm Nejvyšší soud ČSR spatřoval namísto trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák. trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák., a odůvodnil své stanovisko poukazem na okolnost, že obviněný převedl část materiálové rezervy do majetku chráněného podle § 139 tr. zák. jako majetek v socialistickém vlastnictví, neboť šlo o majetek církve dotovaný státem. Podle názoru generálního prokurátora ČSSR církev předně nemůže být nositelem neoprávněné výhody ve smyslu ustanovení § 127 tr. zák., neboť nepatří mezi státní, družstevní nebo jiné socialistické organizace, jejichž výhodu zákon předpokládá. Došlo-li tedy k neoprávněnému převodu prostředků z majetku v socialistickém vlastnictví do majetku církve, která není socialistickou organizací, byl její majetek rozmnožen na úkor majetku v socialistickém vlastnictví, a proto mělo být jednání obviněného F. Z., záležejícího v neúplatném dodání rozkradených plechů z prostředků OPS v Rychnově nad Kněžnou na opravu střech kostelů, posouzeno jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví.

Chybné právní úvahy Nejvyššího soudu ČSR podle názoru generálního prokurátora ČSSR vedly také

k neoprávněnému určení výše škody vzniklé na majetku v socialistickém vlastnictví a v důsledku toho k nesprávné právní kvalifikaci trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví.

Z uvedených důvodů generální prokurátor ČSSR navrhl, aby Nejvyšší soud Československé socialistické republiky vyslovil vytýkané porušení zákona, napadené rozsudky Nejvyššího soudu ČSR i krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc vrátil uvedenému krajskému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud ČSSR přezkoumal podle § 267 odst. 1, 2 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozhodnutí ve věci obv. F. Z., jakož i řízení, jež mu předcházelo, a dospěl k závěru, že zákon byl porušen.

Především odvolací soud svým rozhodnutím porušil zákon ve prospěch obv. F. Z., pokud ho uznal vinným za převod hliníkového plechu z materiálové rezervy u OPS v Rychnově nad Kněžnou v ceně 66 064,- Kčs do majetku římskokatolické církve na opravu střech kostelů v Ostrově u Macochy a ve Vápenném Podole trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák., ačkoli se obviněný tímto jednáním dopustil trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Nelze souhlasit s právním názorem Nejvyššího soudu ČSR, podle něhož jednání obviněného F. Z. nemohlo být rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, ale trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák. proto, že vytvořený přebytek plechu byl anebo měl být převeden neúplatně do majetku církve, který je dotován státem a požívá proto podle § 139 tr. zák. ochranu jako majetek v socialistickém vlastnictví.

Neúplatný převod v socialistickém vlastnictví do majetku církve, který je základem posuzovaného jednání, by mohl být trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák. jen za předpokladu, že by odpovídal všem jeho zákonným znakům. Podle nich však může být nositelem neoprávněné výhody - v daném případě obdarovaným - jen státní, družstevní nebo jiná socialistická organizace. Římskokatolická církev, které se takové výhody nedostalo, však není socialistickou, ale jinou organizací (srov. § 488 obč. zák.). Protože její majetkový prospěch, který získala na úkor majetku v socialistickém vlastnictví, není výhodou socialistické organizace, nelze tuto část trestné činnosti obviněného zařadit mezi jeho další útoky posuzované jako trestný čin podle § 127 odst. 1 tr. zák.

Na tom nemůže nic změnit okolnost, že by náklady na opravu střech obou kostelů byl v téže době ochoten nést čs. stát v rámci dotací na církevní majetek anebo z titulu péče o historické památky. K závažné okolnosti, že neoprávněné převedené hodnoty z majetku v socialistickém vlastnictví do církevního majetku zastoupily prostředky, které by jinak vynaložil na opravu kostelů čs. stát, mohly proto soudy přihlédnout jen při hodnocení stupně společenské nebezpečnosti obviněným spáchaného trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví.

Dále se Nejvyšší soud ČSSR podrobně zabýval nedostatky ve zjištění výše škody způsobené trestnou činností obviněného.